

6. ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਅਫ਼ਾਹਰਣਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੋੜ ਖ਼ਾਸੇ ਲਗਾਓ
4,5,5

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਅਫ਼ਾਹਰਣਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਮਾ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰੋ। 4,5,5
8. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਜ਼ਰਿੰਗ, ਈ-ਲਰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਆਨਕਾਉਨਿੰਗ ਸਿਸਟਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। 5,4,5

ਯੂਨਿਟ—V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(i) ਵਿਦਿਅਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
(ii) ਸ਼ੇਰਲੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ।
(iii) EDUSAT
(iv) ਆਈ.ਜੀ.ਟੀ. ਦੇ ਵਾਇਰੋ। 4×3½

(i) Printed Pages : 4

(ii) Questions : 9

Roll No. ....

Sub. Code :

8	3	5	7
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	2	6
---	---	---	---

M.Ed. (Gen.) 4th Semester
(2040)

EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND ICT-IV

(In all Mediums)

Paper—1 : CI7-EDT-IV

Time Allowed : Three Hours (Maximum Marks : 70)

Note: Attempt 80% of Total Questions of Question Paper. Time: 2 Hours
All will carry equal marks. Fraction will be lower digit.

UNIT—I

1. Trace out historical perspective of educational technology. Also discuss types of educational technology. 4,10
2. Discuss recent trends in educational technology. 14

UNIT—II

3. Discuss variables and levels of teaching. 7,7
4. Discuss Flanders Interaction-Analysis category system with the help of examples. 14

UNIT—III

5. Explain principles and styles of programmed instruction. 7,7
6. Discuss concept, characteristics and selection of media in education. 4,5,5

UNIT—IV

- Describe concept, process and principles of communication. 4,5,5
- Discuss computer assisted instruction, e-learning and online learning. 5,4,5

UNIT—V

- Write notes on the following :
    - Nature of educational technology
    - Components of basic teaching model
    - EDUSAT
    - Advantages of ICT.
- 4×3½

(हिन्दी भाषामें)

नोट :- सभी में से चौब प्रश्नों का प्रयास करें। यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न करें। यूनिट V अनिवार्य है।

- शैक्षिक प्रौद्योगिकी के ऐतिहासिक परिचय का पता लगाएं। शैक्षिक प्रौद्योगिकी के प्रकारों को भी वर्णन करें। 4,10
- शैक्षिक प्रौद्योगिकी में हाल ही के खगलों पर चर्चा करें। 14
- परिपक्व और शिक्षण के स्तर पर चर्चा करें। 7,7
- उदाहरणों की मदद से परीटर्स नारसरिक विशेषण श्रेणी प्रणाली पर चर्चा करें। 14

यूनिट—II

यूनिट—III

- कार्यक्षमता शिक्षण के सिद्धांतों और शैलियों की व्याख्या करें। 7,7
- शिक्षा में मीडिया की अवधारणा, विशेषताओं और चयन पर चर्चा करें। 4,5,5

8357/PP-045(T)

2

यूनिट—IV

- संचार की अवधारणा, प्रक्रिया और सिद्धांतों का वर्णन करें। 4,5,5
- कंप्यूटर सहायक निर्देश, इं-लर्निंग और ऑनलाइन लर्निंग पर चर्चा करें। 5,4,5

यूनिट—V

- निम्नलिखित पर नोट लिखें -
    - शैक्षिक प्रौद्योगिकी का स्वरूप
    - बुनियादी शिक्षण मॉडल के चतक
    - ई.टी.यू.एस.टी. (EDUSAT)
    - आई.सी.टी. के लाभ।
- 4×3½

(पंजाबी अनुवाद)

ਨੋਟ :- ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਯੂਨਿਟ I ਤੋਂ IV ਹੱਦਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ—I

- ਵਿਦਿਅਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੱਖ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਓ। ਵਿਦਿਅਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,10
- ਵਿਦਿਅਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਕੂਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—II

- ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਪਨ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 7,7
- ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫਲੋਰਗ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੋਈ ਪੁਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ—III

- ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਐਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 7,7

8357/PP-045(T)

3

[Turn over